

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ในท่ามกลางกระแสการเปลี่ยนแปลงในยุคโลกาภิวัตน์ (Globalization) สังคมโลกยุคใหม่นี้ได้รับการย่อให้เล็กลง ระบบข่าวสารและการติดต่อของผู้คนเป็นไปอย่างรวดเร็วมากขึ้นทำให้กระแสวัฒนธรรมต่าง ๆ ไหลผ่านเข้าสู่สังคมในทั่วทุกมุมโลก เป็นผลให้มีการรับเอาวัฒนธรรมซึ่งมีผลต่อการเปลี่ยนแปลงวัฒนธรรมดั้งเดิมซึ่งรวมเอาวิถีชีวิตของคนในสังคมให้แปรเปลี่ยนตามไปด้วยไม่เว้นแต่ในสังคมไทย ดังที่ ศรีสักร วัลลิโภดมกล่าวว่า “เมื่อพิจารณาสภาพสังคมและวัฒนธรรมของประเทศในขณะนี้ กล่าวได้ว่าอยู่ในสภาพการเปลี่ยนแปลงอย่าง “ลึมอดีต” อันเนื่องมาจาก อิทธิพลวัฒนธรรมตะวันตก ทั้งในระดับสังคมเมืองและสังคมชนบท โดยเฉพาะสังคมชนบทนั้นการสูญเสียเอกลักษณ์ทางวัฒนธรรมมีผลกระทบไปกับเศรษฐกิจและความเป็นอยู่ของประชาชน” (อ้างถึงใน ธีรเดช ชื่นประภาณุสรณ์, 2538)

การเปลี่ยนถ่ายวัฒนธรรมจากสังคมหนึ่งสู่อีกสังคมหนึ่งนั้นต้องอาศัย “การสื่อสาร” ด้วยสื่อประเภทต่าง ๆ เพราะการสื่อสารเป็นกิจกรรมส่วนบุคคลและส่วนรวมในการแลกเปลี่ยนข้อมูลและความคิดภายในระบบสังคม ซึ่งจริง ๆ แล้ว สังคมกับวัฒนธรรมนั้นเป็นสิ่งที่แยกจากกันไม่ออก และสื่อนั้นก็จะต้องเกี่ยวพันกันทั้งสังคมและวัฒนธรรมไม่ว่าจะเป็นข้อมูลข่าวสาร ภาพต่าง ๆ และความคิดที่ปรากฏในสื่อสู่ผู้รับสารโดยทั่วไปเป็นการแสดงความตระหนักถึงเวลาที่ผ่านมาร่วมกัน ทั้งยังเป็นแหล่งรวมความทรงจำและแผนที่แสดงว่าเราอยู่ที่ไหนและเราคือใครได้ หน้าที่ส่วนหนึ่งที่สำคัญนอกเหนือไปจากการให้ความรู้ ข่าวสาร เวทีของการอภิปรายของสื่อมีดังนี้ คือ การเผยแพร่ผลงานทางศิลปวัฒนธรรม การสงวนรักษามรดกทางวัฒนธรรมและการทำให้คนเราองงามขึ้นด้วยการปลุกจินตนาการให้ตื่นและกระตุ้นความปรารถนาที่จะสร้างสรรค์ ความงามรวมทั้งการให้ความบันเทิงในรูปแบบของการเผยแพร่ละคร ระบาย วรรณกรรม กีฬาและกิจกรรมอื่น ๆ เพื่อการพักผ่อนทั้งในแง่ ส่วนตัวและส่วนรวม แต่เราจะเห็นได้ว่าการสื่อสารได้กลายมาเป็นสิ่งสะท้อนวิถีชีวิต ค่านิยม และรูปแบบของประเทศที่ก้าวหน้าแล้วไม่ก็ประเทศในแถบตะวันตกแบบแผนการบริโภคและการพัฒนาบางอย่างได้กระจายไปสู่ส่วนอื่น ๆ ทั่วโลกโดย สื่อมวลชนในรูปแบบต่าง ๆ (ฌอง แมคไอบรด์, 1985) นับตั้งแต่หลังสงครามโลกครั้งที่สอง เป็นต้นมา ตัวอย่าง เช่น วัฒนธรรมแบบอเมริกันที่ถือเป็นสากลรู้จักกันทั่วโลกผ่านมาทางสื่ออิเล็กทรอนิกส์ที่ให้ทั้งภาพ

และเสียงอันเป็นผลมาจากการพัฒนาทางด้านเทคโนโลยีที่เจริญก้าวหน้าของสหรัฐอเมริกาทั้ง ภาพยนตร์ วิทยุ และ โทรทัศน์

อย่างไรก็ตามอิทธิพลข้ามวัฒนธรรมเป็นสิ่งที่มาตลอดเพราะโดยทั่วไปแล้วไม่มีที่ใดในโลกนี้อยู่ได้อย่างโดดเดี่ยวและอยู่รอดได้ด้วยตัวเอง ต้องมีการแลกเปลี่ยนและพึ่งพากันอยู่เสมอ ทุกชุมชนในโลกนี้ต้องขึ้นอยู่กับอีกชุมชนหนึ่งไม่ทางใดก็ทางหนึ่งทั้งในทางเศรษฐกิจ การเมือง ฯลฯ ไม่เว้นแม้แต่สังคมไทย การที่ยังรับเอาเทคโนโลยีใหม่ ๆ จากต่างประเทศเข้ามาโดยไม่สามารถที่จะสร้างขึ้นเองได้ทำให้ไม่สามารถหลีกเลี่ยงการรับเอาวัฒนธรรมต่างแดนเข้ามาโดยผ่านสื่อมวลชน ความหมายของวัฒนธรรมในที่นี้คือ วิถีชีวิต หรือแบบในการดำเนินชีวิต (Way of Life) ร่วมกันในสังคมทั้งในทางความหมายและการปฏิบัติ ขนบธรรมเนียมประเพณี การปฏิบัติตัวและลักษณะนิสัยส่วนบุคคลที่อยู่ในสังคมมีส่วนทำให้เอกลักษณ์ทางวัฒนธรรมของชาติเปลี่ยนแปลงไป เนื่องจากสื่อมวลชนมีบทบาทในการเชื่อมโยงสังคมแบบสมัยใหม่ได้มากกว่าสถาบันทางสังคมเดิม เช่น สถาบันศาสนา สถาบันครอบครัว เป็นต้น สื่อมวลชนที่มีบทบาทอย่างมากในการสร้างวัฒนธรรมมวลชนในรูปแบบเดียวกันก็คือ ภาพยนตร์ และตลอดประวัติศาสตร์ของ ภาพยนตร์ในสังคมไทยคือในระยะทศวรรษที่ 1890 จนถึงปัจจุบัน ส่วนมากของภาพยนตร์ที่หมุนเวียนอยู่ในตลาดของประเทศมีแหล่งมาจากต่างประเทศเสมอ (บุญรักษ์ บุญญเขตมาลา, 2533)

เมื่อกล่าวถึงภาพยนตร์ที่หมุนเวียนในตลาดของประเทศ ภาพยนตร์ฮอลลีวูดหรือที่ผลิตในอเมริกาเป็นสินค้าที่ประเทศไทยนำเข้ามากกว่าที่ผลิตเองภายในประเทศ ค่าเฉลี่ยจำนวนภาพยนตร์ ต่างประเทศโดยเฉพาะอย่างยิ่งภาพยนตร์ฝรั่งตลอดปี 2536 ร้อยละ 30.95 ปี 2537 ร้อยละ 46.17 และ ปี 2538 ร้อยละ 60.45 ในขณะที่ค่าเฉลี่ยภาพยนตร์ไทยที่ออกฉายปี 2536 ร้อยละ 19.63 ปี 2537 ร้อยละ 16.27 และปี 2538 ร้อยละ 7.53 สัดส่วนจำนวนภาพยนตร์ต่างประเทศดังกล่าวสูงกว่าภาพยนตร์ไทยอย่างชัดเจน (ภาพยนตร์ไทย 2536, หน้า 28-31, ภาพยนตร์ไทย 2537, หน้า 17-20, CINEMAG Cinemagazine ปีที่ 2 ฉบับที่ 52-61, หน้า 52-61) มีส่วนทำให้รับเอาอิทธิพลทางวัฒนธรรมที่หลังไหลมาจากอเมริกาเข้ามาสู่วัฒนธรรมแบบดั้งเดิมของไทยโดยไม่รู้ตัวโดยผ่านสื่อที่เป็นภาพยนตร์นี้เอง ไม่ว่าจะเป็นด้านวัตถุ พฤติกรรมการแสดงออก และความคิด เพราะโดยพื้นฐานแล้วคนไทยมีลักษณะที่ชอบใช้ชีวิตสบาย ๆ ไม่ค่อยมีการวางแผนล่วงหน้า จึงมุ่งรับถ่ายทอดความก้าวหน้าด้านต่าง ๆ จากประเทศตะวันตก โดยเฉพาะอย่างยิ่งจากสหรัฐอเมริกาเมื่อสื่อของเขาแพร่หลายเข้ามา แต่หากเราจะกล่าวถึงวัฒนธรรมอเมริกันนั้นเราอาจจะต้องพิจารณาถึงประวัติศาสตร์อเมริกันควบคู่กันไปด้วย เราจะพบว่าอเมริกานั้นมีความหลากหลายทางด้านชาติพันธุ์ มีทั้งผิวขาว ผิวดำ และผิวเหลือง มีความหลากหลายทางความคิด

และความเชื่อ เนื่องจากเป็นประเทศใหม่ที่ถือกำเนิดมาได้เพียง 200 กว่าปี จากประชาชนที่อพยพมาจากยุโรปตะวันตกเสียส่วนใหญ่ทั้งอังกฤษ ฝรั่งเศส อิตาลี วัฒนธรรมอเมริกันในปัจจุบันต้องก่อรูปมาจากวัฒนธรรมเดิมที่แต่ละเชื้อชาติยังคงไว้ถึอยู่นั่นเอง เช่นเดียวกับสังคมไทยที่มีความหลากหลายทางวัฒนธรรมอยู่เช่นกันทั้งวัฒนธรรมหลวงและวัฒนธรรมราษฎร์ ศิลปกรรมแขนงต่าง ๆ เช่นดนตรี วรรณคดี การแสดง ฯลฯ พัฒนาเปลี่ยนแปลงไปให้เหมาะสมกับสภาพสังคม เมื่อมีความหลากหลายของความเป็นเชื้อชาติในสังคมอเมริกัน ลักษณะสังคมและวัฒนธรรมที่โดดเด่น จะได้รับการสร้างมาอย่างเลือกสรรแล้ว โดยจัดลำดับความสำคัญให้เป็นตัวแทนของสังคมแบบอเมริกันที่น่าเสนอต่อโลกและเป็นกระแสนิ่งที่สร้างความเป็นวัฒนธรรมแบบเดียวอันเป็นวัฒนธรรมสากลในฐานะที่ภาพยนตร์เป็น “ภาษาโลก” ที่คนทั่วโลกสามารถเข้าใจและรับรู้ได้

ภาพยนตร์ เป็นเทคโนโลยีเพื่อการบันเทิงและกระจายข่าวสารที่เกิดขึ้นก่อนวิทยุโทรทัศน์ เป็นกระจกบานหนึ่งที่สะท้อนสภาพสังคมหนึ่ง ๆ และเป็นสื่อกลางที่ส่งข่าวสารไปยังผู้รับอันเป็น “ปรากฏการณ์ทางศิลปะ สังคมและเศรษฐกิจ ส่งผลกระทบต่อค่านิยมทางวัฒนธรรม...เนื่องด้วยภาพยนตร์เป็น ‘ภาษาโลก’ ที่สามารถเข้าถึงได้ทั้งคนที่ไม่รู้หนังสือและที่มีการศึกษา...เป็นพลังทางวัฒนธรรมที่มีความสำคัญเป็นอย่างมาก” (โรเบิร์ต เกสส์เนอร์ อ้างถึงใน บุญรักษ์ บุญญเขต มาลา, 2533) “ภาพยนตร์” นั้นมีภาษาและไวยากรณ์เป็นของตัวเอง เป็นศิลปะร่วมสมัยที่ผสมผสานมิติของภาพ เสียงดนตรี การแสดง เนื้อหาที่ผลิตขึ้นมาเพื่อสร้างเป็นภาพยนตร์กับงานวรรณกรรมต่าง ๆ นั้นแยกจากกันไม่ออกเพราะเรื่องราวที่ถ่ายทอดออกมาในงานภาพยนตร์ก็นำมาจากนวนิยายและจะมีความสัมพันธ์กับความเป็นไปในสังคม วัฒนธรรม ผู้สร้าง ภาพยนตร์จะนำภาพแต่ละภาพมาเรียงเรียงพร้อมทั้งให้เสียงประสานจนภาพแต่ละภาพเหล่านั้นต่อเข้าด้วยกันเสร็จสมบูรณ์ และมีความหมายเป็นการสร้างภาพความเป็นจริงในภาพมายา ภาษาของภาพยนตร์นั้นก็คือ มุกกล้อง ผู้ชมภาพยนตร์ทุกระดับแม้แต่คนอ่านไม่ออกเขียนไม่เป็นก็สามารถดูแล้วเข้าใจและสนุกไปกับภาพและเสียงที่ปรากฏอยู่บนจอซึ่งแตกต่างจากภาษาหนังสือที่ผู้เขียนบรรยายเรื่องราวโดยทำให้ผู้อ่านต้องสร้างจินตนาการเอาเอง แต่ละคนก็จะมีภาพของเรื่องที่ทำานได้หลากหลายตามความรู้ และประสบการณ์ของแต่ละบุคคล ทั้ง ๆ ที่สื่อประเภทหนังสือและภาพยนตร์มีหน้าที่ในการถ่ายทอดประสบการณ์ ความรู้ ความบันเทิงเหมือนกัน แต่กระจกที่สะท้อนและถ่ายทอด ค่านิยม ลักษณะสังคม ภาพวัฒนธรรมต่างประเทศได้อย่างรวดเร็ว เช่น ภาพยนตร์นี้มีอิทธิพลกับผู้ที่สองกระจกอันเป็นมวลชนนั้นมากขึ้นเรื่อย ๆ

การที่ประเทศไทยเป็นประเทศที่รับเอาเทคโนโลยีของโลกตะวันตกเข้ามาปรับใช้ในสภาพสังคมไทย และการบริโภคสื่อจากต่างประเทศ วิถีชีวิตแบบใหม่ตามอย่างสังคมอื่นจึงเกิดขึ้น และด้วยเนื้อหาทางวัฒนธรรมของสื่อนี้เองที่มักจะถูกวิพากษ์วิจารณ์ว่ามีส่วนทำให้วัฒนธรรมท้องถิ่นสูญหายไป ดังนั้นการเรียนรู้วัฒนธรรมในแบบตะวันตกโดยการมองผ่านวัฒนธรรมอเมริกันและอังกฤษที่นำเสนอผ่านสื่ออาจทำให้เรารู้จักโลกของเขามากขึ้น และสามารถมองย้อนกลับมาพิจารณาเราเองได้ว่าจะยืนอยู่ตรงจุดใดของโลกยุคโลกาภิวัตน์ เพราะถึงแม้จะรับเอาวัฒนธรรมแบบใหม่เข้ามา วัฒนธรรมที่เป็นพื้นฐานเดิมของเราก็กียังมีอยู่ กล่าวคือ พลังผลักดันจากภายนอก (กระแส Globalization-ผู้วิจัย) เพียงอย่างเดียวนั้นไม่เคยกำหนดแนวทางการเปลี่ยนแปลงของสังคมใดได้อย่างแท้จริง (นิธิ เอียวศรีวงศ์, 2538) สภาพความเป็นอยู่ของสังคมต่าง ๆ นั้นมีความแตกต่างกัน ความต้องการและค่านิยมที่เป็นวัฒนธรรมของชุมชนต่าง ๆ ได้รับการสร้างขึ้นมาจากสถานการณ์และสภาพแวดล้อมที่ไม่เหมือนกัน ดังนั้นในแต่ละสังคมจึงมีแบบฉบับเฉพาะทางวัฒนธรรมที่แตกต่างกันออกไปเช่นกัน ซึ่ง Jan Servaes (Communication Yearbook 12) ได้สรุปว่า “วัฒนธรรมนั้นไม่ใช่เพียงแต่เป็นสภาพแวดล้อมของบุคคลหนึ่งทั้งที่สามารถมองเห็นได้ และที่ไม่เป็นธรรมชาติ แต่ยังเป็นบริบทที่เป็นบรรทัดฐานของบุคคลนั้น ๆ อีกด้วย โลกทางธรรมชาติเป็นส่วนหนึ่งของวัฒนธรรมเช่นเดียวกับความคิดและค่านิยม วัฒนธรรมต่าง ๆ มี “ลักษณะเฉพาะ” (Identity) จากการมองโลกในแบบเดียวกันจากสถาบันทางสังคมต่าง ๆ และในแต่ละวัฒนธรรมก็จะมี ความแตกต่างกันออกไป ดังนั้น เกียรติยศ อำนาจ ความรัก และความกลัว จะมีการนิยามและการปฏิบัติโดยรูปแบบทางวัฒนธรรมที่แตกต่างกันไป” สถาบันทางสังคมที่เป็นองค์ประกอบทาง วัฒนธรรม (สัญญา สัญญาวิวัฒน์ , 2532) ได้แก่สถาบันทางสังคมที่สำคัญจำนวนหนึ่งดังนี้ :

1. สถาบันครอบครัว คือ แบบในการคิด การกระทำระหว่างบุคคล การเลี้ยงดูและการอบรม
2. สถาบันทางเศรษฐกิจ ได้แก่ แบบในการคิดกระทำเกี่ยวกับการทำมาหากินเพื่อการดำรงชีพซึ่งจะแตกต่างกันไปในแต่ละสังคม
3. สถาบันการศึกษา ได้แก่ แบบในการคิดการกระทำเกี่ยวกับการอบรมสั่งสอน หรือถ่ายทอดวัฒนธรรมของสังคมจากคนชั่วอายุหนึ่งไปยังคนอีกชั่วอายุหนึ่ง หรือ จากคนกลุ่มหนึ่งไปยังคนอีกกลุ่มหนึ่ง
4. สถาบันการเมืองการปกครอง ได้แก่ แบบในการคิดการกระทำเกี่ยวกับการอยู่ร่วมกันอย่างสงบสุข แบบการตัดสินใจร่วมกัน การทำงานร่วมกัน การขัดข้อขัดแย้งระหว่างกัน

5. สถาปัตยกรรม แบบในการคิดการกระทำเกี่ยวกับตัวมนุษย์ และความสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์กับสิ่งแวดล้อม

การเปลี่ยนแปลงทางวัฒนธรรมเป็นสิ่งที่ต้องเกิดขึ้นดังที่กล่าวมาแล้วว่าในแต่ละสังคมนั้น ต้องมีการแลกเปลี่ยน ปฏิสัมพันธ์กัน การรับและถ่ายทอดทางวัฒนธรรมจึงเป็นสิ่งที่หลีกเลี่ยงไม่ได้ กระแสการเปลี่ยนแปลงไปสู่วัฒนธรรมแบบมาตรฐานเดียวกันก็เข้ามาสู่สังคมไทยเช่นเดียวกับสังคมอื่น ๆ ทั่วโลก แต่ในบริบทของสังคมแบบไทยลักษณะที่เป็น ท้องถิ่นนิยม (Localization) ที่เป็นลักษณะเฉพาะนั้นยังดำเนินอยู่ด้วยการรักษาวัฒนธรรมของไทยให้ดำรงอยู่ในท่ามกลางสังคมโลกที่กำลังมีลักษณะร่วมอย่างเดียวกันมากขึ้น ซึ่งสื่อมวลชนรวมทั้งภาพยนตร์ก็ยังคงมีหน้าที่นี้ส่วนหนึ่งในการถ่ายทอด แสดงและส่งเสริมอัตลักษณ์ทางวัฒนธรรมให้ปรากฏ ตัวอย่างผลการวิจัยวิจัยรุ่นไทยทั้งในกรุงเทพมหานครและในต่างจังหวัดจำนวน 500 ตัวอย่างของบริษัท เอกอริ-นอมินิแตร็ค พบว่า วิจัยรุ่นไทยยังคงเคารพและยึดมั่นในค่านิยมดั้งเดิมของสังคมไทย แต่ในขณะเดียวกันก็ต้องการแสวงหาแนวทางใหม่ ๆ อย่างในต่างประเทศตามที่เห็นในโทรทัศน์และสื่อต่าง ๆ วิจัยรุ่นได้แนวคิดจากการรับรู้จากสื่อมากที่สุด โดยเฉพาะสื่อที่เข้ามาจากต่างประเทศ มีผลต่อการตัดสินใจเลือกซื้อสินค้าบางชนิดที่มีความทันสมัย (มติชนสุดสัปดาห์ อังคารที่ 16 กค.2539, หน้า 22) แสดงให้เห็นว่าคนไทยยังคงรักษาวัฒนธรรมที่ดั้งเดิมไว้อยู่ แต่ในขณะเดียวกันก็ต้องมีการปรับเปลี่ยนผสมผสานบ้างเพื่อให้ทันโลกโดยไม่ถึงกับถูกครอบงำหรือสูญเสียความเป็นตัวเองไปในสภาพแวดล้อมที่เปลี่ยนไปเช่นนี้นอกจากสารที่ส่งผ่านสื่อจะบ่งบอกความหมายที่มีเอกลักษณ์ ผู้รับสารด้วยเช่นกันก็เป็นบุคคลสำคัญที่จะแสดงให้เห็นว่าอัตลักษณ์ทางวัฒนธรรมต่างชาติจะเข้ามามีบทบาทให้เกิดการเอาอย่างอยู่มาก

ในช่วงสองปีที่ผ่านมา มีภาพยนตร์ 2 เรื่องที่เข้าฉายในเวลาห่างกันถึงหนึ่งปี เรื่องหนึ่งนั้นสร้างจากฝีมือคนไทย ออกฉายเมื่อ ตุลาคม พ.ศ. 2537 จากผลงานสร้างของบริษัท กันตนา ที่ใช้ทุนสร้างถึง 40 ล้านบาท นั่นคือ ภาพยนตร์เรื่อง “กาเหว่าที่บางพลอง” จากบทประพันธ์ของ ม.ร.ว. คึกฤทธิ์ ปราโมช ภาพยนตร์เรื่องดังกล่าวสร้างความสนใจให้กับประชาชนเป็นอย่างมาก เมื่อมีข่าวว่านวนิยายต้นฉบับนั้นลอกเลียนมาจากวรรณกรรมอังกฤษเรื่อง The Midwich Cuckoos ของ John Wyndham โดยปราศัญญาของเมืองไทยอย่าง ม.ร.ว. คึกฤทธิ์ ปราโมช ต่อมาในช่วงเดือน ตุลาคม 2538 ปีถัดมา ก็ได้มีภาพยนตร์จากอเมริกาเข้ามาฉายในบ้านเราซึ่งมีเค้าโครงเรื่องคล้ายคลึงกับ กาเหว่าที่บางพลอง อีกทั้งดัดแปลงมาจากหนังสือเรื่อง The Midwich Cuckoos ของ จอห์น วินด์แฮม เช่นเดียวกัน ภาพยนตร์เรื่องดังกล่าวมีชื่อว่า “ Village of the Damned ”

เรื่อง กาเหว่าที่บางเพลง นั้น ผู้ประพันธ์ได้ชี้แจงถึงวัตถุประสงค์ของการแต่งเรื่องนี้ไว้ว่า

หนังสือเล่มนี้เรียกได้ว่าเป็นนวนิยายวิทยาศาสตร์อีกเล่มหนึ่ง หนังสือแบบนี้คือ นวนิยายวิทยาศาสตร์ หรือที่ฝรั่งเรียกว่า Science Fiction ได้มาเกิดมีขึ้นมากในประเทศตะวันตกในยุคที่วิทยาศาสตร์เฟื่องฟู... นวนิยายวิทยาศาสตร์ทุกเรื่องก็เป็นนวนิยายที่เกี่ยวข้องกับความเจริญทางวิทยาศาสตร์และการค้นคว้าเกี่ยวกับวิทยาศาสตร์ซึ่งโดยมากก็มักจะเป็นไปในสิ่งที่เป็นไปไม่ได้ แต่ก็ให้ความบันเทิงแก่ผู้อ่านและทำให้ผู้อ่านได้ใช้ความคิดก้าวไกลออกไปกว่าที่ใช้กันอยู่ตามปกติ นวนิยายวิทยาศาสตร์แบบนี้ได้พิมพ์จำหน่ายกันออกมาแล้วในต่างประเทศนับเป็นร้อยเป็นพันเล่มและที่ได้เข้ามาถึงให้คนไทยได้อ่านกันก็มีอยู่แล้วมากมายหลายเล่มโดยที่มีผู้แปลขึ้นเป็นภาษาไทย แต่ตามความจริงนั้นนวนิยายวิทยาศาสตร์ที่แต่งขึ้นในต่างประเทศก็ดี หรือที่แปลมาจากต้นฉบับก็ดี ล้วนแล้วแต่เป็นเรื่องที่เกิดขึ้นแก่ชนต่างชาติที่มีได้อยู่ในชุมชนไทย มิได้ มีวัฒนธรรมไทย และไม่ได้นับถือ ศาสนาพุทธ เมื่อเป็นเช่นนี้มีเหตุการณ์หรือปรากฏการณ์ใด ๆ ที่เกี่ยวข้องกับทางวิทยาศาสตร์และมีใช้เหตุการณ์ที่เกิดขึ้นตามปกติ ปฏิกริยาของตัวละครในเรื่องจึงเป็นปฏิกริยาของชนชาติอื่น มีชีวิตและวัฒนธรรมอย่างอื่นซึ่งไม่ใช่ของไทย และ มิได้นับถือพระพุทธศาสนา

ผมตั้งใจเขียนหนังสือเล่มนี้ขึ้นให้เป็นนวนิยายทางวิทยาศาสตร์ที่สมมติว่าเกิดขึ้นในชุมชนไทยชุมชนหนึ่ง ซึ่งในหนังสือเล่มนี้เรียกว่า บางเพลง และคนที่บางเพลงนั้นก็เป็นคนไทยแบบ ธรรมดาที่อยู่ในชนบท เป็นสังคมที่เล็กและออกจะแคบ และทั้งชุมชนนั้นก็นับถือศาสนาพุทธด้วยกันทั้งสิ้น” (ม.ร.ว. คึกฤทธิ์ ปราโมช, 2531)

กาเหว่าที่บางเพลง เป็นเรื่องราวที่เกิดขึ้นในชุมชนเล็ก ๆ แห่งหนึ่งที่อยู่ไม่ไกลจากกรุงเทพมหานครชื่อว่า “บางเพลง” ชาวบ้านอยู่กันอย่างสงบสุข รักษาประเพณี วัฒนธรรมไทย และศรัทธาในพุทธศาสนา เมื่อแรม 2 ค่ำ เดือน 12 มีวัตถุประหลาดปรากฏขึ้นบนท้องฟ้า ทำให้ทุกอย่างในบางเพลงหยุดนิ่ง และหลังจากวันนั้นผู้หญิงที่อยู่ในบางเพลงขณะนั้นทุกคนก็เกิดตั้งท้องกันอย่างพร้อมหน้าทั้งสาว แก่ แม่หม้าย และให้กำเนิดบุตรชาย หญิงในเวลาเดียวกัน เป็นเรื่องแปลกประหลาดที่เกิดขึ้นในชุมชนที่เงียบสงบแห่งนี้ เด็กชาย หญิง เหล่านี้มีรูปร่าง ลักษณะท่าทางคล้ายคลึงกัน และเติบโตขึ้นอย่างรวดเร็วผิดไปจากเด็กธรรมดาทั่วไป และสามารถสื่อสารถึงกันได้ด้วย กระแสจิต เวลาผ่านไปพร้อมกับเรื่องประหลาดเริ่มเกิดขึ้นมากมายในบางเพลง เหตุการณ์ร้าย ๆ เกิดขึ้นหลายครั้งด้วยอำนาจพลังจิตเหนือคนอื่น ๆ ของเด็กกลุ่มนี้ สารวัตรสุทัศน์ (ผู้ดูแลรักษาความสงบเรียบร้อยในชุมชน) อาจารย์ ศิริ (อาจารย์สอนวิชาวิทยาศาสตร์ซึ่งไม่ได้อาศัยอยู่ในบางเพลง) และครูจ้อย (หนึ่งในผู้หญิงบางเพลงที่ไม่ได้ตั้งท้องเนื่องจากไม่ได้อยู่ในหมู่บ้านในช่วงเวลาที่เกิดเหตุการณ์ประหลาด) ได้พยายามค้นหาสาเหตุของเหตุการณ์ร้ายต่าง ๆ ที่นับวันจะรุนแรงขึ้น ผู้คนในบางเพลงต่างเกรงกลัวพวกเด็กเหล่านี้ ยกเว้นบรรดาพ่อแม่ของเด็กเอง ในที่สุดก็ค้นพบว่าเด็กเหล่านี้มาจากต่างดาว มาเพื่อทำภารกิจที่ได้รับมอบหมายเพื่อยึดครองโลก

ทำให้เด็กเหล่านี้ไม่ผูกมิตรกับคนอื่น ๆ ในหมู่บ้าน แต่ด้วยพลังความรักที่บริสุทธิ์จากพ่อและแม่ เมตตาธรรมของหลวงปู่เดิมที่ฟังทางใจในหมู่บ้าน กลุ่มเด็กต่างดาวจึงได้ซึมซับและซาบซึ้งใน คุณธรรมเหล่านี้ ยอมรับในหลักสัจธรรมเมื่อเด็กที่มาจากต่างดาวเกิดติดเชื้อโรคและพากันล้มตาย จาก 200 กว่าคนเหลือเพียงครั้งเดียว แล้วเหตุการณ์ร้ายก็ผ่านพ้นไปด้วยดีเมื่อ เด็ก ๆ จากต่าง ดาวที่เหลืออยู่ได้จากโลกนี้ไปกับยานอวกาศที่มารับ

ส่วนเรื่องราวในเรื่อง The Midwich Cuckoos เกิดเหตุการณ์ประหลาดขึ้นในวันหนึ่งที่เมือง เล็ก ๆ อันสงบสุขแห่งหนึ่งชื่อ Midwich ผู้คนในเมืองต่างก็อยู่กันด้วยความสงบสุข คืบหนึ่งน เดือนกันยายนขณะที่ชาวเมืองกำลังเพลิดเพลินและพักผ่อนอยู่กับบ้านของแต่ละคน จู่ ๆ ทุกคน ตกอยู่ในอาการหมดสติไปเป็นเวลาถึง 1 วัน หลังจากที่เกิดเหตุการณ์ประหลาดผ่านไปได้ไม่นาน ผู้หญิงทุกคนในเมืองเกิดตั้งท้องขึ้นมาพร้อมกันทั้งที่บางคนยังไม่ได้แต่งงานหรือเคยมีเพศสัมพันธ์ มาก่อน สร้างความสับสนให้กับคนในเมืองเป็นอย่างมาก แต่ในที่สุดก็ยอมรับสภาพไม่ปกตินี้ หญิงที่ตั้งครรภ์เหล่านี้ต่างก็มีสุขภาพแข็งแรงโดยไม่มีอาการผิดปกติทางร่างกายแต่อย่างใด Mr. Zyllaby (นักเขียน) สารุคุณ Leebody และ Colonel Wescott (เจ้าหน้าที่จากรัฐบาล) ต่างพากัน หาสาเหตุและทฤษฎีทั้งปวงมาอธิบายถึงปรากฏการณ์ประหลาดนี้ และต่อมาผู้หญิงในเมืองก็ให้ กำเนิดเด็ก ๆ ที่มีนัยน์ตาสีทองเหมือนกันทุกคน รวบรวมเป็นพี่น้องท้องเดียวกัน มีจำนวนทั้งสิ้น 60 คน จากนั้นพวกเขาก็เริ่มต้นใช้พลังอำนาจเหนือธรรมชาติ และโทรจิตที่พวกเขาถืออยู่มหาศาลเข้า ทำอันตรายแก่ชาวเมืองมิดวิชหลายต่อหลายคนรวมทั้งพ่อแม่ที่ให้กำเนิดบางคนด้วย ในที่สุด Mr. Zyllaby ผู้ที่เด็ก ๆ เหล่านี้ให้ความไว้วางใจได้ตัดสินใจที่จะยุติปัญหา ยอมเสียสละชีวิตตนเอง โดยใช้ ระเบิดทำลายเด็กต่างดาวรวมทั้งตัวเองด้วย

จากวัตถุประสงค์ของผู้ประพันธ์ไทยข้างต้นเราจะเห็นอิทธิพลของแนวคิดแบบวิทยาศาสตร์ ที่เรารับมาจากต่างประเทศในการวางโครงเรื่องในการจินตนาการเรื่องราว หนังสือ นวนิยายทั้งสองเรื่องเสนอการปรากฏตัวของมนุษย์ต่างดาวกับปฏิกิริยาของมนุษย์ต่อปรากฏการณ์นั้น โดย สร้างความขัดแย้งไว้สองระดับคือ

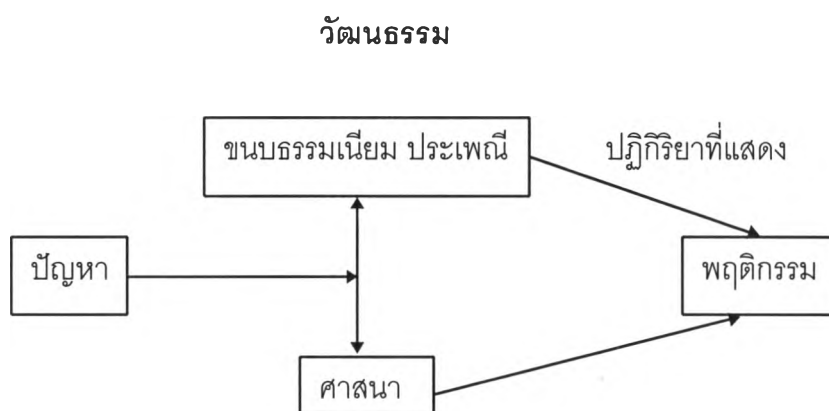
1. ความขัดแย้งในระดับของความเป็นสากล ได้แก่ วิทยาศาสตร์ และ ศาสนา
2. ความขัดแย้งระหว่างสถานภาพทางสังคม

ปฏิภิกิริยาที่แสดงออกเพื่อคลี่คลายความขัดแย้ง อาศัยสถาบันทางสังคมที่เป็นองค์ประกอบทางวัฒนธรรมเป็นการสะท้อนอัตลักษณ์ของแต่ละสังคม การหล่อหลอมอัตลักษณ์จากเป้าหมายทางวัฒนธรรมโดยสถาบันต่าง ๆ ในสังคมแบบเดียวกันจะทำให้ปฏิภิกิริยาของคนในสังคมต่อเหตุการณ์ประหลาดหรือเรื่องราวของนวนิยายจะดำเนินไปอย่างคล้ายคลึงกัน เราจะพบว่าบทจบของทั้งสองเรื่องกลับแตกต่างกัน ในเรื่อง The Midwich Cuckoos จบด้วยการที่มีผู้เสียสละชีวิตเพื่อทำลายมนุษย์ต่างดาวด้วยระเบิดเพื่อรักษาโลกไว้ ไม่มีการเจรจาพูดคุยอย่างสันติ ตรงกันข้ามกับนวนิยายต่างประเทศ กาเหว่าที่บางเพลง จบลงอย่างสันติ ไม่มีการสูญเสียที่ร้ายแรงต่อชุมชนบางเพลง มนุษย์ต่างดาวจากโลกไปด้วยความเข้าใจสัจธรรมความเป็นมนุษย์บนโลก

สถาบันทางสังคมที่มีส่วนสำคัญในการที่จะมีอิทธิพลในการกำหนดบทบาทต่าง ๆ ของคนในสังคม ก็คือ ศาสนา รวมทั้งความเชื่อที่ก่อรูปมาพร้อมกับศาสนาเป็นสิ่งที่สร้างสมความคิดในลักษณะของพฤติกรรมของคนในสังคมนั้นเอง Clifford Geertz (อ้างถึงใน อมรา พงศาพิชญ์, 2538) ได้ให้คำนิยาม ศาสนาว่า “ศาสนาคือระบบสัญลักษณ์ที่ให้ความหมายแก่สิ่งรอบตัว มีพลังอำนาจสามารถสร้างศรัทธา เราอารมณ์ความรู้สึกของคนโดยการให้สัจธรรมเกี่ยวกับชีวิต และอธิบายประสบการณ์ในลักษณะที่สอดคล้องกับอารมณ์ ความรู้สึกของคนและเป็นที่ยอมรับกันว่าเป็นจริง” (อมรา พงศาพิชญ์, 2538) ดังนั้นในสภาพแวดล้อมและปรากฏการณ์ที่ไม่เป็นไปตามปกติวิสัยหรือไม่เป็นไปตามธรรมชาติเช่น การปรากฏตัวของมนุษย์ต่างดาวนี้ ศาสนาก็จะช่วยให้มนุษย์เข้าใจ สบายใจ มั่นใจ และเผชิญกับสิ่งเหล่านี้ได้ตามแนวทางของสังคมที่ได้รับอิทธิพลของศาสนา ส่วนหนึ่งในการแก้ปัญหาที่มนุษย์ต้องเผชิญ สำหรับในสังคมไทย พุทธศาสนามีความสำคัญและมีอิทธิพลต่อการจัดระบบความสัมพันธ์ หรือวัฒนธรรมของชาวไทยสูง อีกทั้งยังครอบคลุมชุมชนไทยเกือบทั้งหมด เป็นเงื่อนไขสำคัญยิ่งอันหนึ่งในการสร้างวัฒนธรรมแห่งชาติ ทั้งที่จุดกำเนิดของศาสนาไม่ได้อยู่ที่ประเทศไทย ส่วนสำคัญที่สุดที่เข้ามากำหนดรากฐานชีวิตไทย คือ ส่วนศาสนธรรม หรือ พุทธธรรม คนไทยได้เลือกสาระพุทธธรรมบางด้านขึ้นมาเน้นย้ำปลูกฝังเป็นพิเศษ ก่อให้เกิดความรู้ ความเชื่อและแนวทางปฏิบัติในพระพุทศาสนาที่เป็นแบบไทย และความรู้ความเชื่อและแนวทางปฏิบัติในพระพุทศาสนาของคนไทยนั่นเองที่มีผลทำให้เกิดพฤติกรรมแสดงออกซึ่งสะท้อนลักษณะความเป็นไทยขึ้นในสังคมไทย เช่น ความเชื่อเรื่องกรรม บุญคุณ หรือ การมีจิตใจโอบอ้อมอารี มีเมตตา เชื่อมร้อยความสัมพันธ์ระหว่าง สถาบันสังคมอื่น ๆ เข้าด้วยกันซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของวัฒนธรรมเชิงนามธรรม

การที่กล่าวว่าศาสนาเป็นส่วนของวัฒนธรรมที่มีบทบาทในการกำหนดพฤติกรรมการแสดงออกของคนในสังคมเมื่อต้องประสบกับปัญหาในสังคมและการหาทางแก้ไขที่เป็นลักษณะเฉพาะนั้นอาจพิจารณาภาพต่อไปนี้

แผนภูมิที่ 1 : ลักษณะทางวัฒนธรรมที่มีศาสนาเป็นองค์ประกอบ

ในสังคมต่าง ๆ คนเราต้องประสบปัญหาและต้องหาทางแก้ไขปัญหานั้นให้ลุล่วงไป รูปแบบของการแก้ไขปัญหานั้นจะขึ้นอยู่กับแบบของการคิด ความเชื่อ จากชนบธรรมเนียม ประเพณี และหลักการของแต่ละศาสนาในสังคม และการมองโลกตามบรรทัดฐานของแต่ละสังคม นำไปสู่ลักษณะเฉพาะในการแสดงออกทางพฤติกรรมของคนในแต่ละสังคม ในทางประวัติศาสตร์ศาสนา เราจะพบว่ามีเรื่องสงครามการต่อสู้ในการเผยแพร่ศาสนาที่เป็นหลักปรัชญาของคริสต์ศาสนา ตั้งแต่การก่อกำเนิดของศาสนาที่ต้องใช้เวลายาวนานกว่าร้อยปีที่จะทำให้เกิดการยอมรับจนวางรากฐานที่มั่นคงได้ในยุโรป และการต่อสู้กันทางความคิด ความเชื่อในอำนาจของพระเจ้ากับแนวความคิดใหม่ที่เชื่อในศักยภาพของมนุษย์ซึ่งหลายต่อหลายครั้งนั้นมีความรุนแรงเกิดขึ้น ตรงกันข้ามแล้วพุทธศาสนาที่แยกตัวออกมาจากศาสนาพราหมณ์ไม่ได้สร้างความขัดแย้งกับของเดิมที่มีอยู่มีลักษณะค่อย ๆ เป็นค่อย ๆ ไปโดยใช้หลักอริยสัจในการอธิบายปรากฏการณ์ต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นหรือเปลี่ยนแปลงไป เป็นพื้นฐานของความแตกต่างระหว่างความเป็นตะวันออกและตะวันตก ดังนั้นการพบกันระหว่างความเชื่อ ความคิดทางศาสนากับแนวคิดทางวิทยาศาสตร์ซึ่งเป็นแนวความคิดสมัยใหม่นั้นก่อให้เกิดพฤติกรรมของคนในแต่ละสังคมแตกต่างกันไปอันเป็นลักษณะเฉพาะที่แสดงออกมาเป็น “ลักษณะไทย” และ “ลักษณะตะวันตก” ไม่ว่าจะเป็นกิริยาท่าทางการประพฤติปฏิบัติตัว โดยมีพื้นฐาน ความรู้ ความคิด ความเชื่อ ตามหลักเหตุผลของวิทยาศาสตร์สมัยใหม่ และตามหลักธรรมของแต่ละศาสนา รวมทั้งสภาพสังคมร่วมสมัยนั้น ๆ

งานวรรณกรรมก็จะสะท้อน “ลักษณะไทย” ในเรื่อง กาเหว่าที่บางเพลง และ สะท้อน “ลักษณะตะวันตก” ในเรื่อง The Midwich Cuckoos ซึ่งเป็นนวนิยายอังกฤษ แสดงอัตลักษณ์ทางความคิดทางสังคม และเสนอภาพปัญหาสังคมที่ปรากฏอยู่ในช่วงเวลาที่งานเขียนนั้นได้รับการนำเสนอ ทั้งนี้เพราะเนื้อหาและสัญลักษณ์ที่ใช้ในงานเขียนที่ผู้เขียนต้องการจะสื่อมันเกี่ยวข้องกับแต่ละสังคมโดยตรง Henry Nash Smith ได้กล่าวไว้ว่า

โดยเหตุที่ไม่มีศิลปินคนใดสร้างสรรค์งานในสุญญากาศเราจึงเรียนรู้บางสิ่งได้เสมอจากความพยายามที่จะเอาตัวเราเข้าไปอยู่ในกรอบทางสติปัญญาและวัฒนธรรมของผู้เขียน

(อ้างถึงใน สุธา ศาสตร์, 2525)

ในฐานะที่ผู้แต่งเป็นผู้อยู่ในสังคม ไม่ว่าจะเป็สังคมใด ชนิดใด ระดับใด ในอารยธรรมใด ย่อมจะได้รับอิทธิพลจากสังคมและมีหน้าที่ต่อสังคม เพราะไม่เพียงแต่ได้สะท้อนภาพสังคมเท่านั้นยังมีความรู้สึกรับผิดชอบต่อสังคม ต้องการแสดงว่าเขามีส่วนร่วมในการวางแนวทางและแก้ปัญหาของสังคมนั้น

สิ่งที่น่าสนใจในปรากฏการณ์ครั้งนี้อีกประการหนึ่งคือเนื้อหาในสื่อภาพยนตร์ซึ่งดัดแปลงมาจากนวนิยายทั้งสองเรื่อง หนังสือเรื่อง The Midwich Cuckoos (1957) ของ จอห์น วินด์แฮม และเรื่อง กาเหว่าที่บางเพลง (2531) ของ ม.ร.ว. คึกฤทธิ์ ปราโมช แต่งขึ้นมานานแล้วและมีส่วนของเนื้อหาและโครงเรื่องที่เหมือนกัน แต่กาเหว่าที่บางเพลงในภาคของหนังสือนั้นมีลักษณะเฉพาะเป็นของตัวเองตามสภาพสังคมที่อยู่ในช่วงที่ผลงานปรากฏ ในขณะที่เรื่องราวที่มาทำเป็นภาพยนตร์นั้นยังสามารถเข้ากับยุคสมัยในปัจจุบันไม่ว่าจะเป็นเรื่องราวทางวิทยาศาสตร์ที่กล่าวถึงมนุษย์ต่างดาวที่มีจุดประสงค์ในการยึดครองโลก และการใช้ศาสนา (ศาสนาคริสต์ และ ศาสนพุทธ) เข้ามาเป็นส่วนประสานเพื่อแก้ประเด็นปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้น การแสดงความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลในสังคม อีกทั้งการเสนอปัญหาเกี่ยวกับสตรีเข้ามาเกี่ยวข้องด้วยอันเป็นปรากฏการณ์สากลที่กำลังเป็นที่สนใจอยู่ในปัจจุบันทั้งในสหรัฐอเมริกาและประเทศไทย อิทธิพลทางเทคโนโลยีของต่างประเทศก็ยังมีอยู่เพราะเราเรียนรู้การถ่ายทำภาพยนตร์มาจากตะวันตกอีกทีหนึ่งนั่นเอง เนื้อหาที่นำเสนอยังคงเค้าโครงเรื่องเดิมไว้ แต่แน่นอนว่าย่อมจะต้องมีความแตกต่างกันอยู่บ้างในด้านความหมายของสารที่ต้องการสื่อต่อผู้รับสารตามสภาพสังคมและแนวคิดทางวัฒนธรรม สะท้อนวิถีชีวิตซึ่งเป็นลักษณะท้องถิ่นในช่วงที่ผลงานทางสื่อภาพยนตร์นั้นปรากฏ

เรียกว่าเป็นลักษณะเฉพาะตน (Identity) ของทั้งสองวัฒนธรรมทั้งที่ยังคงเดิมและที่ได้เปลี่ยนไปจากสารในนวนิยาย

บริษัท กันตนา ฯ ได้นำเรื่อง กาเหว่าที่บางเพลง มาทำเป็นภาพยนตร์ใช้ชื่อเรื่องเดียวกัน ยังคงเนื้อหาเดิมที่ปรากฏในหนังสือ แก่นเรื่องคือการเชิดชูคุณธรรม ความรัก ความดีงามและให้เห็นถึงการต่อสู้ระหว่างธรรมกับอธรรม หรือ ความดีกับความชั่ว ในขณะที่เดียวกันได้ถ่ายทอดความเป็นไทยเช่น ชีวิตความเป็นอยู่ ประเพณี สภาพบ้านเมือง วิธีคิดและการมองโลก เข้าไปในงานภาพยนตร์นั้นด้วย ส่วนในด้านฮอลลีวูดนั้นก็ได้นำเอา The Midwich Cuckoos มาดัดแปลงเป็นภาพยนตร์เรื่อง Village of the Damned ในฉบับปี 1995 ซึ่งเป็นการนำเรื่องนี้มาสร้างใหม่เป็นครั้งที่สอง หลังจากที่เคยมีการสร้างมาแล้วเมื่อ 35 ปีก่อนในปี ค.ศ. 1960 เนื้อหาใน ภาพยนตร์ยังคงรักษาอารมณ์ของนวนิยายไว้โดยมีโครงเรื่องของหนังเป็นเรื่องมนุษย์ต่างดาวกับมนุษย์โลกผู้หญิงที่ตั้งครรภ์ และให้กำเนิดเด็กพันธุ์ใหม่ขึ้นมา แต่ได้แฝงแนวคิดเรื่องเกี่ยวกับสิทธิสตรี และได้เปลี่ยนแปลงหัวหน้ากลุ่มเด็กให้เป็นเด็กผู้หญิงแทนเด็กผู้ชายในนวนิยายต้นฉบับ (แอนเตอร์เทน คค. 2538)

จึงมีคำถามสำหรับงานวิจัยครั้งนี้เกิดขึ้นว่าทั้งเนื้อหาและโครงเรื่องที่คล้ายคลึงกันใน นวนิยายและภาพยนตร์ไทยเรื่อง กาเหว่าที่บางเพลง นวนิยายอังกฤษเรื่อง The Midwich Cuckoos และภาพยนตร์อเมริกันเรื่อง Village of the Damned นั้นสามารถแสดงเอกลักษณ์ทางวัฒนธรรมในลักษณะใดบ้าง โดยลักษณะการวิเคราะห์จะพิจารณาจากความสัมพันธ์ทางสังคม การตีความ และการแก้ไขปัญหาและความคิดจากสื่อนวนิยายและภาพยนตร์ที่นำมาศึกษาซึ่งจะทำให้เข้าใจถึงเอกลักษณ์ทางวัฒนธรรมที่เหมือนและแตกต่างกันของแต่ละสังคมในฐานะที่สื่อเป็นส่วนหนึ่งในสังคมและมีบทบาทเกี่ยวข้องกับสังคมนั้น ๆ ในการถ่ายทอดวัฒนธรรมสู่มวลชน และเมื่อศึกษารวมถึงความสามารถในการรับรู้ของผู้รับสารโดยเฉพาะคนไทยจะช่วยให้เข้าใจถึงการตีความเอกลักษณ์ทางวัฒนธรรมของผู้รับสารตามสภาพแวดล้อมและสังคมที่แตกต่างกันไปได้ว่าเป็นอย่างไร

ปัญหานำวิจัย

1. เนื้อหาในนวนิยายเรื่อง กาเหว่าที่บางเพลง และ The Midwich Cuckoos เสนออะไรในบริบททางสังคมขณะที่แต่งเรื่อง โดยเฉพาะสภาพสังคม และวัฒนธรรมเหมือนหรือแตกต่างกันอย่างไร
2. เมื่อนำมาดัดแปลงเป็นภาพยนตร์เรื่อง กาเหว่าที่บางเพลง กับ ภาพยนตร์อเมริกันเรื่อง The Village of the Damned ในปัจจุบันมีแนวคิดอย่างไรเมื่อสภาพสังคมได้เปลี่ยนแปลงไปเหมือนหรือเปลี่ยนไปอย่างไร โดยเฉพาะอย่างยิ่งภาพยนตร์ไทยที่ยังคงได้รับอิทธิพลการถ่ายทำจากต่างประเทศ
3. ผู้ชมในฐานะที่เป็นผู้รับสารและเป็นส่วนหนึ่งของสังคมตีความเนื้อหาที่แสดงถึงลักษณะทางวัฒนธรรมในภาพยนตร์ได้อย่างไร

วัตถุประสงค์ของงานวิจัย

1. เพื่อวิเคราะห์เนื้อหาที่แสดง “ลักษณะไทย” และ “ลักษณะตะวันตก” ที่ปรากฏในสื่อนวนิยายเรื่อง : กาเหว่าที่บางเพลง และ The Midwich Cuckoos
2. เพื่อวิเคราะห์เนื้อหาที่แสดง “ลักษณะไทย” และ “ลักษณะตะวันตก” เมื่อสื่อนวนิยายได้รับการดัดแปลงเป็นภาพยนตร์เรื่อง : กาเหว่าที่บางเพลง และ Village of the Damned (1995)
3. เพื่อศึกษาการรับรู้ “ลักษณะไทย” และ “ลักษณะตะวันตก” ที่ปรากฏในภาพยนตร์จากทัศนะของผู้ชม

สมมติฐานการวิจัย

เนื้อหาในวรรณกรรมและภาพยนตร์ย่อมมีความสัมพันธ์กับความเป็นไปในสังคมวัฒนธรรมนั้น ๆ ย่อมเปลี่ยนแปลงไปตามสภาพสังคมของยุคสมัยด้วย

นิยามศัพท์

ลักษณะไทย	หมายถึง	ลักษณะทางวัฒนธรรมที่มองเห็นได้ในทางกายภาพ การกระทำ และรวมถึงความรู้ ความคิด แบบไทย ที่ปรากฏในนวนิยาย และ ภาพยนตร์ เรื่อง กาเหว่าที่บางเพลง
ลักษณะตะวันตก	หมายถึง	ลักษณะทางวัฒนธรรมที่มองเห็นได้ในทางกายภาพ การกระทำ รวมถึงความรู้ ความคิด แบบตะวันตกที่ปรากฏในนวนิยายอังกฤษเรื่อง The Midwich Cuckoos และ ภาพยนตร์อเมริกัน เรื่อง Village of the Damned
ทัศนะของผู้รับสาร	หมายถึง	การตีความและความเข้าใจของผู้รับสารที่เกี่ยวกับลักษณะทางวัฒนธรรมทั้งไทยและตะวันตก จากการชมภาพยนตร์เรื่อง กาเหว่าที่บางเพลง

ขอบเขตการวิจัย

การเปรียบเทียบ “ลักษณะไทย” และ “ลักษณะตะวันตก” จากสื่อนวนิยายและสื่อภาพยนตร์เรื่อง กาเหว่าที่บางเพลง และ Village of the Damned จะศึกษาจากหนังสือเรื่อง กาเหว่าที่บางเพลง และ The Midwich Cuckoos และศึกษาจากวีดิโอเทปภาพยนตร์เรื่อง กาเหว่าที่บางเพลง และ Village of the Damned (1995)

ประโยชน์ของการวิจัย

1. สามารถเข้าใจความหมายในการสื่อสารทางวัฒนธรรมของแต่ละบริบททางสังคมโดยใช้แนวทางการศึกษาด้านสัญญาศาสตร์
2. ช่วยสร้างความเข้าใจลักษณะวัฒนธรรมไทยและวัฒนธรรมตะวันตก